METSÄTALOUS

Melko lailla 100 kilometrin säteeltä pyrimme hankkimaan puut. **HANKINTAPÄÄLLIKKÖ PAULI OTAVA, VERSOWOOD**

Kuljetuskustannusten nousu kääntää katseet lähipuuhun

Päijät-Hämeessä metsänomistajia yritetään kannustaa omaisuutensa hoitoon. Lähipuu kiinnostaa seudun teollisuutta, sillä kuljettaminen kaukaa on yhä kalliimpaa.

PADASJOKI (MT)
Puuta jalostava teollisuus haluaa puunsa yhä lähempää tehtaita, sillä kuljetuskustannukset ovat nousseet nopeasti viime vuodet. Kustannuksia kuvaava puutavarayhdistelmäindeksi on noussut vuodesta 2010 noin 15 prosenttia.

”Kuljetuskustannusten nousu pakottaa hankkimaan puut entistä lähempää sahoja”, toteaa Versowoodin hankintapäällikkö **Pauli Otava**.

Versowood on jo supistanut hankinta-aluettaan, eikä yhtiö laajenna sitä mielellään uudelleen, jos puuta vain läheltä löytyy.

”Melko lailla 100 kilometrin säteeltä pyrimme hankkimaan puut.”

Helpotusta haetaan rekkojen painorajojen nostosta. Otava ihmettelee sitäkin, miksei VR tarjoa rautatiekuljetuksia kilpailukykyisenä vaihtoehtona. Versowoodin Otavan sahalta Mikkelissä päinvastoin puretiin rata vuonna 2011.

Versowood tarvitsee päivittäin noin 170 rekallista puuta. Määrä voi kasvaa noususuhdanteen aikana.

”Olen sitä mieltä, että tukkia kannattaisi kauemmilta alueilta kuljettaa junalla”, Otava sanoo.

Hanke aktivoi nukkuvia metsänomistajia

Otava puhui Elinvoimaa metsistä -hankkeen tiedotustilaisuudessa Padasjoella tiistaina. Metsäkeskuksen vetämän neuvontahankkeen tarkoituksena on kannustaa Päijät-Hämeen metsänomistajia aktiivisuuteen.

Ensi vuoden loppuun kestävän hankkeen ajaksi Metsäkeskus on palkannut kolme neuvojaa, jotka opastavat metsänomistajia. Kohderyhmä ovat passiiviset, kauniimmin sanottuna tietämättömät metsätilalliset.

”Metsätalous on tämän hankkeen fokus, mutta omistaja määrittää tavoitteet”, korostaa hankkeen projektipäällikkö **Kaj Lindh**. Tarvittaessa metsänomistajia neuvotaan myös suojelukohteiden valintaan.

”Silloin ollaan epäonnistuttu, jos metsänomistaja ei tiedä mahdollisuuksiaan.”

Puutavarayhdistelmän kustannusten kasvu

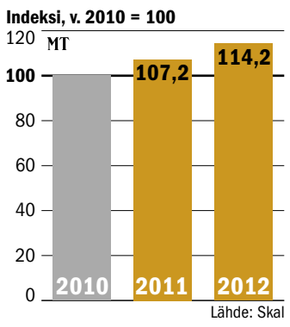

Hanketta rahoittavat pääasiassa EU ja metsäteollisuusyritykset. Hankkeen puitteissa markkinoidaan vasta avattua *Metsään.fi*-palvelua, jossa metsänomistaja voi tarkastella tilansa tietoja sähköisesti.

Varttuneiden metsien suma voitaisiin purkaa

Päijät-Hämeessä metsien käyttöaste on jo verrattain korkea verrattuna muuhun Etelä-Suomeen.

Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksen alueella hakataan vuosittain noin 1,7 miljoonaa kuutiometriä puuta. Se on hieman alle hakkuusuunnitteen verran, eli puuston määrä vuosittain kasvaa vielä nykyisellä hakkuutahdilla.

Hakkuita olisi kuitenkin mahdollista lisätä uudistamalla varttuneita metsiä. 1990-luvulle asti Päijät-Hämeen metsät kasvoivat huomattavasti hakkuita enemmän. Kertyneiden varantojen purkaminen mahdollistaisi muutamaksi vuodeksi jopa 50 prosenttia nykyistä korkeammat hakkuut, kertoo Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Jari Yli-Talonen**.

Päijät-Hämeen maaseutukuntien taloudelle metsien hyödyntäminen on elintärkeää. Muuten kunnista uhkaa tulla Lahden nukkumalähiöitä, korostaa kuntia hankkeen ohjausryhmässä edustava **Pekka Salonen**.

Metsätalous ja metsäteollisuus työllistivät Päijät-Hämeessä vuonna 2010 suoraan 3 000 työntekijää ja välillisesti 2 000.

HENRIK SCHÄFER

Tehokas puuntuottaja uudistaa ja perkaa säntillisesti

PADASJOKI (MT)
Määrätietoisella metsänhoidolla arvokkaan tukin osuus hakkuista saadaan suureksi. Keinoja tähän esitteli professori ja puuntuottaja **Matti Kärkkäinen**.

Kärkkäinen on kartuttanut 1970-luvulta alkaen yli 1 300 hehtaarin metsäomaisuuden. Hakkuutulot hän on käyttänyt uusien metsien ostoon.

Kärkkäisen metsien hoidon perusta ovat ajallaan tehdyt hoitotyöt. Tukin kasvatuksessa harvennukset ovat tärkeitä ja metsänlannoitus hyvin kannattava lisäkeino.

Nopea uudistaminen vähentää työlään taimikonhoidon tarvetta. Kärkkäisen uudistamissa metsissä taimikoita ei ole tarvinnut heinätä, sillä uudet taimet istutetaan tai kylvetään heti uudistamista seuraavana kasvukautena.

Tehokas varhaishoito turvaa tulot

Kärkkäinen perkauttaa taimikot useimmiten kahteen kertaan ja havupuita poistamatta. Säntillinen perkaus nostaa aikanaan harvennusten kannattavuutta.

”Tiedän, että moni ajattelee, että nämä ovat niitä, mihin raha menee. Mutta ne turvaavat tulevaisuuden tulot.”

Uudistaminen saa maksaa, mutta onnistua pitää kerralla.

”Ei voida ajatella, että palkkatyövoimaa käytettäessä parsitaan ja uusitaan.”

Kärkkäinen suosii uudistamismenetelmiä, joissa maan pintaa rikotaan mahdollisimman vähän, jotta lehtipuun siemenet eivät saisi kasvualustaa. Tuoreilla mailla se tarkoittaa ojitusmätästystä, kuivilla mailla männyn kylvöä.

HENRIK SCHÄFER

Matti Kärkkäisellä on yli 1 300 hehtaarin metsää.

JAAKKO KILPIÄINEN

Matti Karvinen, Juha Herranen, Hannu Turtiainen ja Kari Hassinen tutustuivat Keslan energiapuukouraan Joensuun Pyhäselässä järjestetyssä metsäpäivässä tiistaina. Keslan markkinointijohtaja Mika Tahvanainen (pikkukuvassa) on tyytyväinen yhtiön alkuvuoteen.

Keslalla nousujohteinen alkuvuosi

JOENSUU (MT)
Keslan tilauskanta on elpynyt kaikissa tuoteryhmissä alkuvuoden aikana, kertoo yhtiön markkinointijohtaja **Mika Tahvanainen** tyytyväisenä.

”Tänä vuonna saatamme myydä esimerkiksi harvesterikouria jopa ennätysmäärän. Keskimäärin kouria on myyty 200 kappaleen molemmin puolin vuosittain ja edellisenä ennätysvuonna niitä myytiin 250 kappaletta”, Tahvanainen sanoo.

Kovimmat kasvuodotukset kohdistuvat Keslalla metsä- ja kierrätysteollisuuden nostureiden myyntiin.

”Toiveissa tietysti olisi, että bioenergiaan juhlapuheissa kohdistetut tavoitteet muuttuisivat uusyrittäjyydeksi ja kalustohankinnoiksi.”

Viime vuonna markkinat notkahtivat ja tytäryhtiön perustaminen Saksaan söi Keslan tulosta.

Tahvanainen muistuttaa, että Kesla on maailman suurin harvesterikourien valmistaja, joka ei itse tee harvestereita.

Työnäytös kiinnosti

Kesla järjesti tiistaina työnäytöspainotteisen metsäpäivän Joensuun Pyhäselässä Metsä Groupin ja metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjalan kanssa.

Vaikka hakkuita tehdään kiivaasti, tapahtumaan ehti osallistua yhteensä noin 500 alan ammattiurakoitsijaa, isäntälinjan tekijää ja metsänomistajia.

”Emme tarkkaan tiedä, mitkä tekijät saavat asiakkaan valitsemaan juuri Keslan tuotteen, sillä koneet myydään jälleenmyyjien kautta. Siihen tietoon olisi hienoa päästä kiinni”, Tahvanainen pohtii.

”Olennaista on joka tapauksessa asiakkaista huolen pitäminen ja hyvä maine.”

Paikalliset tarpeet

Keslan liikevaihdosta vain 35 prosenttia tulee Suomesta. Iso osa markkinoista on muualla, siksi tuotteita on sopeutettava paikallisten tarpeiden mukaan.

”Osa malleista eroaa jopa niin paljon Suomessa myytävistä, että ne voisi nimetä omiksi malleikseen. Näin ei kuitenkaan ole tehty”, kertoo Tahvanainen.

Tieliikennelainsäädäntö on yksi tekijä, joka aiheuttaa eroja. Esimerkiksi Suomessa voi traktorin perässä vetää lähes mita vain, mutta Saksassa vedettävässä pitää olla tyyppihyväksytyt jarrut.

Tuotekehityksen on oltava aina valppaana, uutuuksia ja uudistuksia tulee kohtuulliseen tahtiin. ”Mutta ei uusita vain uusimisen vuoksi”, Tahvanainen muistuttaa.

Hakkurit kaupaksi

Keslan myyntipäällikön **Janne Sinkkosen** mukaan sekä auto- että traktorihakkurit käyvät tällä hetkellä kaupaksi.

”Valinta auto- ja traktorihakkurin välillä tehdään sen perusteella, miten laaja reviiri yrittäjällä on ja millaisia asiakkaita hänellä on.

Sinkkonen uskoo, että huono turvekesä omalta osaltaan vauhditti hakkurikauppaa. Pitkään jatkuneen epävakaan taloustilanteen takia nyt on alkanut purkautua myös patoutunutta kysyntää.

”Hakeurakointi soveltuu erinomaisesti maatalousalan koneurakoitsijoille. Esimerkiksi säilörehukontti soveltuu myös hakekontiksi. Myös asiakkaat ovat usein samoja, joille urakoidaan, sillä isoissa tilakeskuksissa lämmitetään usein hakkeella.”

SARI PENTTINEN

LUVUT

Vientiin yli puolet

Konepajakonserni Keslan vientitoiminnan osuus koko konsernin liikevaihdosta oli viime vuonna yli 50 prosenttia ja metsäkoneryhmästä yli 60 prosenttia. Yhtiö teki viime vuonna noin 40 miljoonan euron liikevaihdolla runsaat 400 000 euroa liikevoittoa.
Yhtiön tilauskanta oli tilikauden 2012 lopussa korkeampi kuin vuonna 2011 vastaavaan aikaan.

Metsähallitus paransi tulostaan reilusti

Metsähallitus kasvatti viime vuonna tulostaan jopa liikevaihtoa enemmän. Tulos kipusi 115,1 miljoonaan euroon. Kasvua toissa vuodesta oli 11,3 miljoonaa.

Liikelaitos tuloutti valtiolle vielä tulostaankin enemmän, 120 miljoonaa euroa.

”Valtionyhtiöistä ja liikelaitoksista tuloutamme kolmanneksi eniten rahaa. Edellä ovat vain Veikkaus ja Fortum”, pääjohtaja **Jyrki Kangas** kehuu.

Koko konsernin liikevaihto oli 377,9 miljoonaa ja kasvua 9 miljoonaa.

Vuotuinen puunmyynti on vakiintunut 6 miljoonan kuution tasolle. Tuloksen paranturminen on syntynyt toiminnan tehostamisella.

”Ansaintalogiikkamme on poikkeava. Toimitamme tasaisesti suuria määriä puuta suoraan tehtaille, jolloin tulosta syntyy vaikeissakin markkinatilanteissa”, Kangas kertoo.

Luontopalvelut keräsivät hyvin rahoitusta

Tuloslaskelmia esitellyt pääjohtaja iloitsi myös Metsähallituksen luontopalvelujen kohentuneesta rahoitustilanteesta. Luontopalvelujen rahoitus kasvoi 64 miljoonaan euroon.

”Sieltä saadaan merkittävä kerrannaisvaikutus. Yksi kävijä tuo alueelle 10 euroa jokaista retkeilypalveluihin ja luontokeskuksiin sijoitettua euroa kohti”, Kangas esitti.

Vaikka luontopalveluista on taloudellistakin hyötyä, niiden tärkein tehtävä on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.

Kangas kertoi olevansa hieman huolissaan tulevaisuuden hakkuumahdollisuuksista suojelun lisääntyessä.

”Rajoitusten asettaminen ei ole väärin, mutta voidaan kysyä, onko reilua vaatia pitämään nykyinen korkea tuloutustaso”, hän pohdiskeli.

Lisätuloja kiinteistökaupasta

Maaomaisuuden myynti on metsätalouden jälkeen toiseksi suurin Metsähallituksen tulonlähde. Valtion kassaa se kerrytti 35 miljoonalla eurolla.

Kiinteistökaupoista vastaavan Laatumaan maakauppapäällikkö **Tapio Kytövuori** kertoo, että etenkin pienet palstat menevät kuin kuumille kiville.

”Niitä kysytään kaikkiin mahdollisiin ja mahdottomiinkin käyttötarkoituksiin.”

Laatumaa jatkaa palstojen myyntiä edelleen. Myynnin ehtona on, että myyminen on kannattavampaa, kuin palstan pitäminen valtiolla.

”Palstojen keskikoko on 25–30 hehtaaria. Pieniä puuhapalstoja löytyy ympäri Suomea, mutta pohjoisessa on tulossa myyntiin jopa yli 100 hehtaarin aloja”, Kytövuori valaisee.

ANTTI HIRSAHO

”Helsinki ottakoot oppia Pudasjärvestä”

”Puurakentaminen on parasta ilmastopolitiikkaa”, sanoi MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tiirola** Pudasjärven metsäpäivien avauspuheessa torstaina.

Kunnallisessa päätöksenteossa voidaan vaikuttaa aluekehitykseen ja ympäristön tilaan. Liian usein päätökset tehdään kuitenkin pelkän hintakilpailutuksen perusteella, Tiirola totesi.

Hän nostaa hattua Pudasjärven päättäjille.

Päätös korvata homeinen betonikoulu hirsisellä, 10 000 neliön koulukeskuksella on Tiirolan mukaan valtakunnallisesti merkittävä päänavaus.

Suomessa kunnallisia rakennuksia täytyy korjata ja rakentaa uudelleen yli viiden miljardin euron edestä homevaurioiden takia.

Tiirola hämmästelee, että pääkaupungissa pidetään kovaa meteliä ekologisuudesta ja ilmastoystävällisyydestä, mutta siellä rakennetaan betonista ja lämmitetään fossiilisilla polttoaineilla. Hän kutsuisi Helsingin päättäjät oppiin Pudasjärvelle.

”Helsingissä kerätään parhaillaan rahaa uutta Lastensairaalaa varten. Jos sairaala rakennettaisiin ekologisesti kotimaisesta puusta, hyötyisivät sekä lapset, ilmasto että kansantalous.”

Tiirola muistuttaa tiedotteessaan, että puun käyttö tuo työtä ja hyvinvointia sinne missä metsät ovat. Puurakentamisen lisääminen kasvattaa myös sahauksessa syntyvien energiajakeiden määrää.

SUVI NIEMI

Metsäalan koulutus selvitetään

TTS käynnistää esiselvityksen metsäalan koulutuksesta. Vuoden 2013 loppuun mennessä valmistuva selvitys tuottaa ehdotukset metsäalan määrälliseen, sisällölliseen ja markkinoinnilliseen kehittämiseen eri koulutusasteilla.

Tulevaisuus tuo tullessaan lisää epävarmuutta, mutta myös uusia mahdollisuuksia esimerkiksi biotaloudessa. Metsäalan erityishaasteena ovat vetovoiman ja mielikuvien parantaminen, koulutuksen laadun ja sisältöjen kehittäminen sekä työelämäyhteyksien kohentaminen.

”Tavoitteena on luoda kokonaiskuva siitä, missä esimerkiksi koulutetut metsäkoneenkuljettajat työskentelevät. Heitä kun on paljon muuallakin kuin metsässä”, TTS:n tutkija **Eila Lautanen** kertoo.

Hanke selvittää ensimmäistä kertaa metsäalalla toimivien ammattilaisten urapolkuja Tilastokeskuksen rekistereistä. Sijoittumisselvitys kertoo, missä alan koulutuksen suorittaneet ovat töissä. Lisäksi selvitetään minkä muun alan koulutuksen suorittaneita työskentelee metsäalan ammateissa.

Luvassa on myös konkreettisia kehitysideoita. Selvitystyön vetäjä, yliopistonlehtori **Mika Rekola** Helsingin yliopiston metsätieteiden laitokselta painottaa, että hanke pyrkii vaikuttavuuteen.

”Tuotetaan muutakin kuin raportteja, joilla on paha tapa jäädä pölyttymään hyllyyn. Haemme olemassa olevat hyvät käytänteet esiin ja pyrimme muodostamaan tuoreita kehitysideoita”, Rekola kuvailee.

Työn rahoittaa Metsämiesten säätiö. Työtä tehdään Helsingin ja Itä-Suomen yliopistossa sekä TTS – Työtehoseurassa. **MT**

METSÄSTÄ LYHYESTI

Karjalassa puute hyvistä taimista

Karjalan tasavallassa on puute hyvälaatuisista taimista, Idän metsätieto kertoo. Taimitarhat ovat vanhentuneita ja vaatisivat suuria investointeja.

Karjalan tasavallan metsätalouden kehittämisohjelmassa vuodelle 2015 on varattu rahaa vanhojen taimitarhojen korjaamiseen ja uusien rakentamiseen. Tähän mennessä tasavalta on sijoittanut omaa rahaa metsäsektorin kehittämiseen vähiten kaikista Luoteis-Venäjän alueista. Karjala pystyy tyydyttämään taimitarpeet aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua.

Myös Karjalan vieressä sijaitsevalla Arkangelin alueella on puutetta sekä hyvälaatuisista siemenistä että noin 13 miljoonasta taimesta. Tilanne on hälyttävä, koska markkinoilta on löytynyt halpoja kiinalaisia siemeniä.

Yhdeksi ongelmaksi on noussut heikko yhteistyö alueiden välillä: jotkin alueet tuottavat taimia yli oman tarpeen mutta eivät myy niitä edelleen.